सम्भवेत्तुमुलं युद्धं सर्व्वशोऽप्यपराजितं। सर्व्वे ह्यस्त्रविदः शूराः सर्व्वे प्राप्ता महद्यशः।
अपि सर्व्वेश्वरत्वं हि ते वाञ्छन्त्यपराजिताः। वधे नूनं भवेच्छान्तिरेतेषां फाल्गुनस्य वा। १९२५
नतु हन्ताऽर्ज्जुनस्यास्ति जेता वाऽस्य न विद्यते। मन्युस्तस्य कथं शाम्येन्माञ्चैव प्रतिसंहितः।
त्रिदशेशसमो वीरः खाण्डवेऽग्निमतर्पयत्। जिगाय पार्थिवान् सर्व्वान् राजसूये महाक्रतौ।
शेषं कुर्य्याद्गिरेर्व्वज्रो निपतन्मूर्द्ध्नि सञ्जय। नतु कुर्य्युः शराः शेषं क्षिप्तास्तात किरीटिना।
यथा हि किरणा भानोस्तपन्तीह चराचरं। तथा पार्थभुजोत्सृष्टाः शरास्तप्स्यन्ति मत्सुतान्।
अपि तद्रथघोषेण भयार्त्ताः सव्यसाचिनः। प्रतिभाति विदीर्णेव सर्व्वतो भारती चमूः। १९३०
यदुद्वमन्प्रवपंश्चैव वाणान् स्थाताततायी समरे किरीटी। सृष्टोऽन्तकः सर्व्वहरो विधात्रा भवेद्यथा तद्वदपारणीयः।
इति श्रीमहाभारते आरण्यपर्व्वणि इन्द्रलोकाभिगमनपर्व्वणि धृतराष्ट्रविलापे अष्टचत्वारिंशोऽध्यायः॥ ४८॥
॥ सञ्जय उवाच॥ यदेतत् कथितं राजंस्त्वया दुर्य्योधनं प्रति। सर्व्वमेतद्यथा तत्त्वं नैतन्मिथ्या महीपते।
मन्युना हि समाविष्टाः पाण्डवास्ते महौजसः। दृष्ट्वा कृष्णां सभां नीतां धर्म्मपत्नीं यशस्विनीं।
दुःशासनस्य ता वाचः श्रुत्वा ते दारुणोदयाः। कर्णस्य च महाराज जुगुप्सन्तीति मे मतिः।
श्रुतं हि मे महाराज यथा पार्थेन संयुगे। एकादशतनुः स्थाणुर्धनुषा परितोषितः। १९३५
कैरातं वेशमास्थाय योधयामास फाल्गुनं। जिज्ञासुः सर्व्वदेवेशः कपर्द्दी भगवान् स्वयं।
तत्रैनं लोकपालास्ते दर्शयामासुरच्युतं। अस्त्रहेतोः पराक्रान्तं तपसा कौरवर्षभं।
नैतदुत्सहते चान्यो लब्धुमन्यत्र फाल्गुनात्। साक्षाद्दर्शनमेतेषामीश्वराणां नरो भुवि।
महेश्वरेण यो राजन्न जीर्णो ह्यष्टमूर्त्तिना। कस्तमुत्सहते वीरो युद्धे जरयितुं पुमान्।
आसादितमिदं घोरं तुमुलं लोमहर्षणं। द्रौपदीं परिकर्षद्भिः कोपयद्भिश्च पाण्डवान्। १९४०
यत्तु प्रस्फुरमाणौष्ठो भीमः प्राह वचोऽर्थवत्। दृष्ट्वा दुर्य्योधनेनोरू द्रौपद्या दर्शितावुभौ।
ऊरुं भेत्स्यामि ते पाप गदया भीमवेगया। त्रयोदशानां वर्षाणामन्ते दुर्द्यूतदेविनः।
सर्व्वे प्रहरतां श्रेष्ठाः सर्व्वे चामिततेजसः। सर्व्वे सर्व्वास्त्रविद्वांसो देवैरपि सुदुर्ज्जयाः।
मन्ये मन्युसमुद्धूताः पुत्त्राणां तव संयुगे। अन्तं पार्थाः करिष्यन्ति भार्य्याऽमर्षसमन्विताः।
॥ धृतराष्ट्र उवाच॥ किं कृतं सूत कर्णेन वदता परुषं वचः। पर्य्याप्तं वैरमेतावत् यत् कृष्णा सा सभां गता। १९४५
अपीदानीं मम सुतास्तिष्ठेरन्मन्दचेतसः। येषां भ्राता गुरुर्ज्येष्ठो विनये नावतिष्ठते।
ममापि वचनं सूत न शुश्रूषति मन्दभाक्। दृष्ट्वा मां चक्षुषा हीनं निर्व्विचेष्टमचेतनं।
ये चास्य सचिवा मन्दाः कर्णसौबलकादयः। ते तस्य भूयशो दोषान् वर्द्धयन्ति विचेतसः।
स्वैरमुक्ता ह्यपि शराः पार्थेनामिततेजसा। निर्द्दहेयुर्म्मम सुतान् किंपुनर्म्मन्युसेविताः।
पार्थबाहुबलोत्सृष्टा महाचापविनिःसृता। दिव्यास्त्रमन्त्रमुदिताः सादयेयुः सुरानपि। १९५०
यस्य मन्त्री च गोप्ता च सुहृच्चैव जनार्द्दनः। हरिस्त्रैलोक्यनाथः स किं नु तस्य न निर्ज्जितं।
इदं हि सुमहच्चित्रमर्ज्जुनस्येह सञ्जय। महादेवेन बाहुभ्यां यत्समेत इति श्रुतिः।